

ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ТА ІНТЕГРАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

УДК 331.556

Бобир Наталія Василівна
студентка,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
natalia_bobyr@ukr.net

АНАЛІЗ ПРИЧИН ТА НАСЛІДКІВ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ З УКРАЇНИ ДО ЄС В ПРОЦЕСІ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

***Анотація.** В статті досліджено основні напрями трудової міграції з України. Проведено аналіз обсягів міграції робочої сили, зокрема, визначено структуру трудових мігрантів за гендерною ознакою, за віковими групами та сферою зайнятості. Проаналізовано соціально-економічні причини, які зумовлюють міграцію робочої сили з України. Визначено наслідки міграції робочої сили з України як для трудових мігрантів, так і для держави в цілому. Розглянуто особливості міграції робочої сили з України до країн ЄС в сучасних економічних і політичних умовах.*

***Ключові слова:** міграція робочої сили; міграційні процеси; міграційна політика; імміграція; еміграція; інтеграція; Європейський Союз; фактори впливу на міграцію; зайнятість; безробіття; позитивні і негативні наслідки міграції.*

Постановка проблеми. Сьогодні відбувається активна інтеграція України до світового економічного простору. Інтеграція до Європейського Союзу є стратегічним пріоритетом уряду нашої країни. Інтеграційний процес відбувається поступово. Вже діє зона вільної торгівлі Україна-ЄС, запроваджено безвізовий режим. Тому дослідження питань міграції робочої сили з України до країн Європейського Союзу, аналіз причин, що її зумовлюють та оцінка її наслідків є досить актуальним в сучасних умовах розвитку інтеграційних процесів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій та виокремлення частини нерозв'язаної раніше проблеми. Питання трудової міграції розглядаються у працях таких вітчизняних науковців як В. Свічкарь, Н. Сирочук Е. Абрамова, О. Петрос, А. Гончарук, В. Мовчан, В. Сіденко, Л. Хомутенко, О. Усенко. Проте, не зважаючи на те, що деякі аспекти міграції робочої сили висвітлені у працях попередників, низка питань теоретико-методологічного та практичного характеру потребують детальнішого аналізу і проведення подальших наукових розвідок для запобігання низки негативних наслідків еміграції з України.

Метою статті є аналіз соціально-економічних причин міграції робочої сили з України до Європейського Союзу та оцінка її позитивних і негативних наслідків.

Викладення основного матеріалу. Відповідно до сучасних умов економічного розвитку міжнародна міграція робочої сили залишається вагомим чинником суспільного розвитку. Її масштаби і значення постійно зростають, вона є невід'ємною частиною світових господарських процесів. Країни намагаються використати переваги міжнародної міграції робочої сили. В різних країнах наслідки міграції різняться і зумовлені, насамперед, масштабами та структурою міграційних потоків.

До основних тенденцій сучасної міжнародної трудової міграції належать:
– зростання чисельності трудових мігрантів з кожним роком;

- міграційні потоки складаються з двох напрямів, одна країна може бути і донором, і реципієнтом робочої сили;
- переважання економічних мотивів міграції над неекономічними;
- розширення кількості країн, що виступають активними учасниками міжнародних міграційних процесів;
- спрямованість і концентрація міжнародних мігрантів у найбільш розвинуті регіони світу;
- зростання обсягів нелегальної міграції;
- зростання активного втручання держави у міграційні процеси.

В останні десятиліття Україна була ареною активних міграційних процесів. За оцінкою Світового банку країна входить до п'ятірки найбільших постачальників мігрантів у світі, поступаючись лише Мексиці, Індії, Китаю та Росії. На даний момент Україна виступає однією з найбільших держав-донорів трудових ресурсів у Європі, входить у першу десятку країн – донорів [2, с. 36].

Розглянемо детальніше основні соціально-економічні причини, що зумовлюють міграційні процеси в Україні.

В першу чергу, обсяг трудової міграції залежить від демографічної ситуації в країні, а саме від забезпеченості ринку праці населенням працездатного віку. Незважаючи на те, що коефіцієнт народжуваності в Україні поступово зростає, він не забезпечує простого відтворення населення, що підкріплюється і високим рівнем смертності українців. Несприятлива демографічна ситуація в Україні не сприяє зменшенню еміграції, оскільки обумовлена економічними причинами. В промислово розвинених країнах є наступною: в результаті скорочення народжуваності та старіння населення утворюються диспропорції на ринках праці і вони відчувають потребу в залученні іноземної робочої сили. Це сприяє збільшенню кількості трудових мігрантів з України [3, с. 113].

Вагомим фактором впливу на міграцію робочої сили з України є ситуація на ринку праці, зокрема рівень безробіття та кількість наявних робочих місць. Рівень безробіття в Україні, станом на 2016 рік, дорівнював 9,8%, цей показник перевищує аналогічний в таких країнах-членах ЄС як Чехія (4,2%), Німеччина (4,2%), Угорщина (5,8%), Румунія (6,4%), Польща (6,8%), Литва (8,5%), однак був значно нижчим ніж в Франції (10,1%), Словаччині (10,4%), Іспанії (20,4%) та Греції (24,3%) [4]. Слід відзначити, що в 2016 році найвищий рівень безробіття серед осіб працездатного віку, із зрозумілих причин, зафіксований у Луганській (17,6%) та Донецькій (15,2%) областях. Найменшим є рівень безробіття у Одеській області – 6,7% [3, с. 113].

Одним із найбільш важливих факторів є розмір заробітної плати. За даними обстеження середньомісячний заробіток одного трудового мігранта становив 930 доларів, що майже втричі більше ніж у середньому на одного штатного працівника, зайнятого в економіці України – 330 доларів (в 2014 р. – 137,48 доларів, у 2016 р. – 193 долари) [5, с. 139].

Розміри середньомісячного заробітку українських мігрантів в різних країнах представлені на рис. 1.

Як видно із таблиці, заробітки мігрантів, які є як мінімум в три рази вищими, ніж в Україні. Таким чином, рівень заробітної плати – це чи не найважливіший фактор, який сприяє еміграції українців. Оскільки оплата праці навіть не висококваліфікованих робіт у країнах Європейського Союзу є в рази вищою в порівнянні не тільки з Україною, а й з країнами СНД, можна припустити, що зі спрощенням візового режиму, кількість емігрантів значно збільшиться [5, с. 139].

Активізацію міграційних процесів в Україні зумовлює і несприятлива політична ситуація, військовий конфлікт на Сході України, анексія Криму.

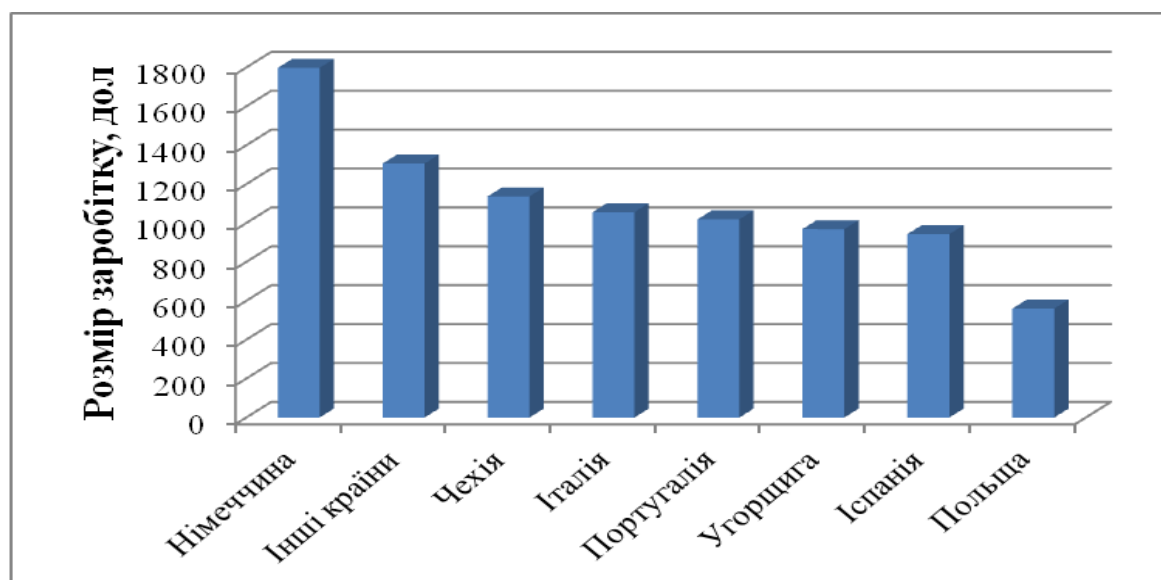

Рис. 1. Розмір середньомісячного заробітку українського мігранта в різних країнах в 2010-2015 рр.

Складено автором за даними [5, с. 139].

Наступним немало важливим фактором впливу на міграцію робочої сили з України до країн ЄС є міграційна політика країн. В умовах посилення конкуренції за людські ресурси одним із напрямів міграційної політики багатьох країн стає заохочення повернення на батьківщину співвітчизників. Так, наприклад, набути громадянства Угорщини можна проживаючи на території інших держав. Умови для цього мінімальні: несудимість, базове знання угорської мови чи угорське походження. У Польщі власники «карти поляка» достатньо довести, що хтось із предків був поляком.

Програми повернення талановитої молоді розробляються з 60-х рр. ХХ ст. різними країнами. Такі програми передбачають направлення студентів на навчання або працю в країни Європи або США із обов'язковим поверненням до країни-походження. Деякі міжнародні організації, серед яких Міжнародна організація з міграції (за фінансової підтримки Європейського Союзу), Програма розвитку ООН, також започатковують програми сприяння поверненню інтелектуального капіталу. Існують також двосторонні програми з Німеччиною і Францією. Іноземні ВНЗ активно залучають українських студентів на навчання і досить часто вони залишаються там працювати.

Отже, основними причинами міграції населення з України є політична та економічна нестабільність в країні. Серед чинників, які спонукають населення до міграції, важливе місце відводиться також заробітній платі, адже рівень середньої заробітної плати в Україні є одним з найнижчих серед європейських країн. На зростання масштабів міграції населення з України впливає також те, що певна категорія громадян нашої країни не може знайти за місцем проживання роботу, яка б відповідала фаховій підготовці, забезпечувала достатню заробітну плату та належні умови праці.

В контексті глобальної інтеграції, де Україна посідає одне з провідних місць у рейтингу країн-донорів з постачання інтелектуальних, висококваліфікованих трудових ресурсів та некваліфікованих трудових мігрантів, масштаби інтелектуальної трудової праці збільшуються, а це має істотний вплив на розвиток освіти, науки, бізнесу, економіки країни та сталого розвитку суспільства.

Інтелектуальна міграція в Україні викликана тими самими чинниками, що й міграція некваліфікованої робочої сили, серед яких виділяють економічні, політичні та соціальні фактори впливу.

Серед основних причин інтелектуальної міграції в Україні – наявна глибока криза вітчизняної науки, яка пов'язана: зі скороченням внутрішніх витрат на дослідження і

розробки; недостатнім матеріально-технічним забезпеченням дослідницького процесу; низьким рівнем науково-інформаційного забезпечення теоретичних досліджень і розробок; відсутністю сучасного наукового устаткування.

Інтелектуальні трудові ресурси виїжджають за межі національних кордонів не лише в пошуках вищої матеріальної винагороди за свою працю, а також у пошуках краще оснащених лабораторій, комфортніших побутових умов, більших прав та політичних свобод, через більші можливості у творчості та саморозвитку [6, с. 225].

Основні мотивами, які спонукають частину інтелектуальної еліти емігрувати з України представлені на рис.2.

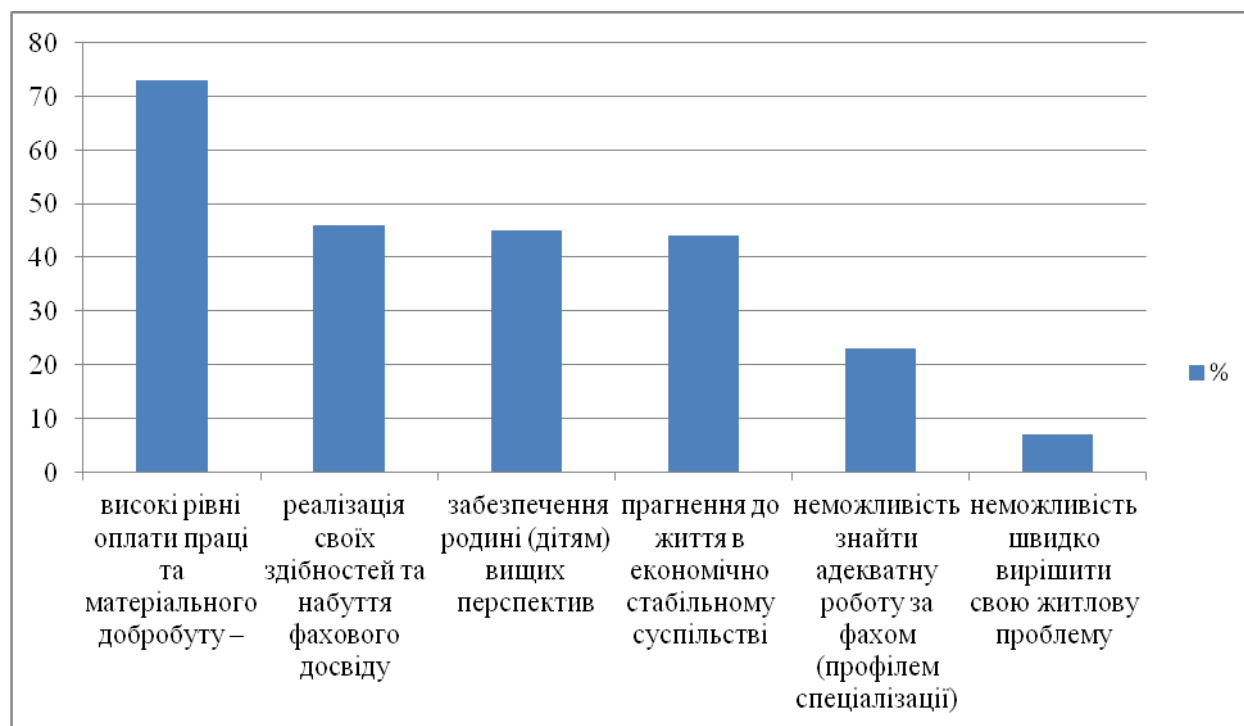

Рис. 2. Мотиви, які спонукають «відтік мізків»

Складено автором за даними [6, с.226].

Якщо в 2015 році на перший план виходили нестабільна політична ситуація та відсутність почуття безпеки, то сьогодні українці акцентують увагу на матеріальних аспектах, таких як інфляція, зростання цін і низький рівень життя. Практично 60% мігрантів зізналися, що не бачать свого майбутнього в Україні. Кожен другий не задоволений розміром зарплати та рівнем розвитку економіки. Трохи менше половини вважають неможливим залишатися в країні, в якій не виконуються закони і процвітає корупція. І ще 40% стурбовані нестабільною політичною ситуацією.

Третина «білих комірців» їдуть за якістю життя – хорошою медициною, освітою, доступною страховкою. Трохи менше третини упевнені, що за кордоном можна значно більше заробляти, виконуючи навіть неprestижну роботу. А ось про почуття безпеки, можливість професійної самореалізації та спрощену процедуру реєстрації власного бізнесу українці згадують в останню чергу [7, с. 305].

Щорічна інтелектуальна еміграція з України налічує приблизно 95,4 тис. фахівців, тобто емігрує кожний 26 спеціаліст з вищою освітою. Протягом останніх років Україну залишило близько 5,5 тис. учених [8].

Отож внаслідок невисокого рівня оплати праці та недостатньої соціальної захищеності, вітчизняні трудові мігранти змушені шукати кращих умов для самореалізації та задоволення потреб їхніх родин за кордоном. В результаті чого Україна стала донором робочої сили для Європи.

Основні напрямки трудової міграції з України – країни ЄС та Росія. За результатами обстеження 2016 року, в ЄС працювали або шукали роботу 51% трудових мігрантів (602,5 тис. осіб), в Росії – 43,2% (511,0 тис. осіб). Потоки трудових мігрантів спрямовані в основному до Польщі (14%), Чеської Республіки (13%), а також до країн з привабливішими умовами – Італія (13%), Іспанія (5%), Португалія (2%), Німеччина (2%) (рис.3.) [1, с. 22]. Слід зауважити, що серед основних цільових країн зовнішньої міграції висококваліфікованих кадрів є і країни ЄС – Німеччина, Польща, Чехія [6, с. 225].

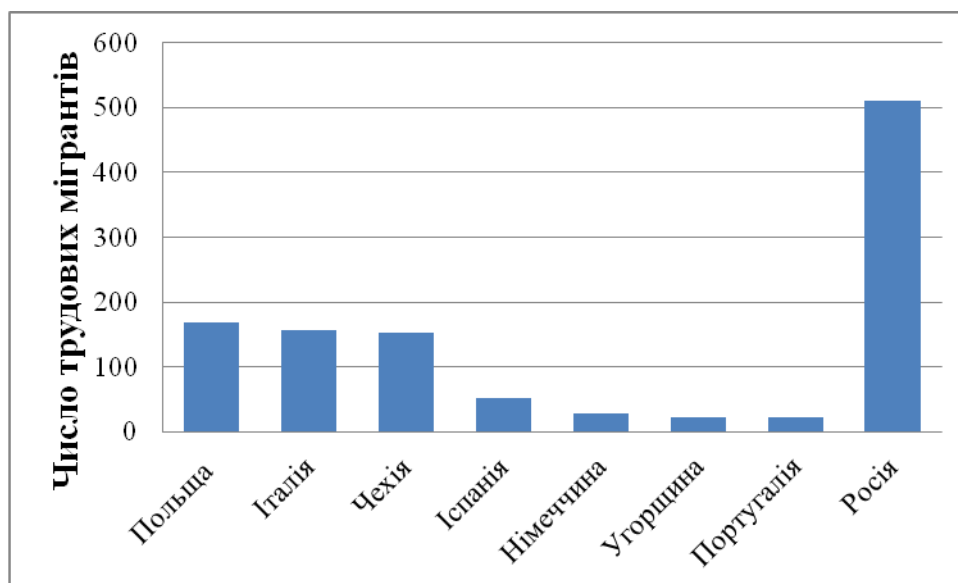

Рис. 3. Основні напрямки трудової міграції з України

Складено автором за даними [1, с. 23].

Майже 60 % всіх емігрантів з України це люди віком до 30 років, 17% –31-40 років, гендерний розподіл українських мігрантів становить: 65% – чоловіки, 35% – жінки. Причому чоловіки в основному виїждять до Чеської республіки, де вони працюють на будівництві, тоді як жінки зазвичай емігрують до Італії та Угорщини, де вони працюють відповідно в якості домашньої прислуги та в сільському господарстві [9, с. 13].

Найбільш поширені сфери працевлаштування українських трудових мігрантів зображені на рис. 4.

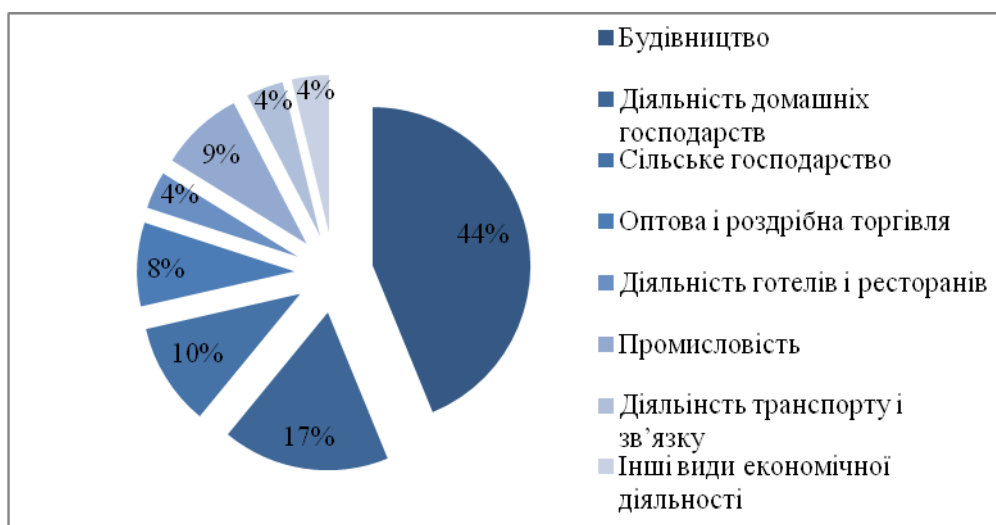

Рис. 4. Основні сфери зайнятості працівників-мігрантів

Складено автором за даними [9, с. 13].

Рівень участі населення різних регіонів у трудовій міграції та географічна спрямованість також є різними. Найвищою інтенсивність міграції є у західних областях, найнижчою у центральних. На сході рівень участі визначається як низький. Такий розподіл пов'язаний із близькістю регіону до державних кордонів чи столиці (як альтернативи міграції) України, історичні зв'язки. Лідером за кількістю трудових мігрантів є Закарпатська область. Найбільша країна-реципієнт закарпатців – Чеська Республіка. Жителі Чернівецької області працюють переважно в країнах Євросоюзу; Івано-Франківської, Львівської і Тернопільської обирають Польщу та Італію; Рівненської та Волинської – Польщу [8].

Слід відзначити, що реальні обсяги трудової міграції з України до країн ЄС визначити дуже важко. Статистичні дані як Держслужби статистики України, так і Євростату дуже далекі від реальних даних, оскільки враховують лише легальні потоки трудових мігрантів. За даними Євростату в 2016 році в країнах ЄС статус постійного мешканця, який дає офіційне право на трудову діяльність в країнах-ЄС мали не менш 648,3 тис. громадян України (рис. 5.). Водночас лише 256,8 тис. трудових мігрантів з України працювали в країнах ЄС не менше 6 місяців та потенційно могли отримати статус постійного мешканця. Звичайно, не всі громадяни України, які мали статус постійного мешканця у країнах ЄС, були трудовими мігрантами. Але, незважаючи на це, зіставлення результатів обстеження домогосподарств та даних Євростату дозволяє припустити, що розмір постійної трудової міграції з України до ЄС є більшим, ніж показало обстеження (за приблизними оцінками в 3–4,5 рази) [1, с. 23].

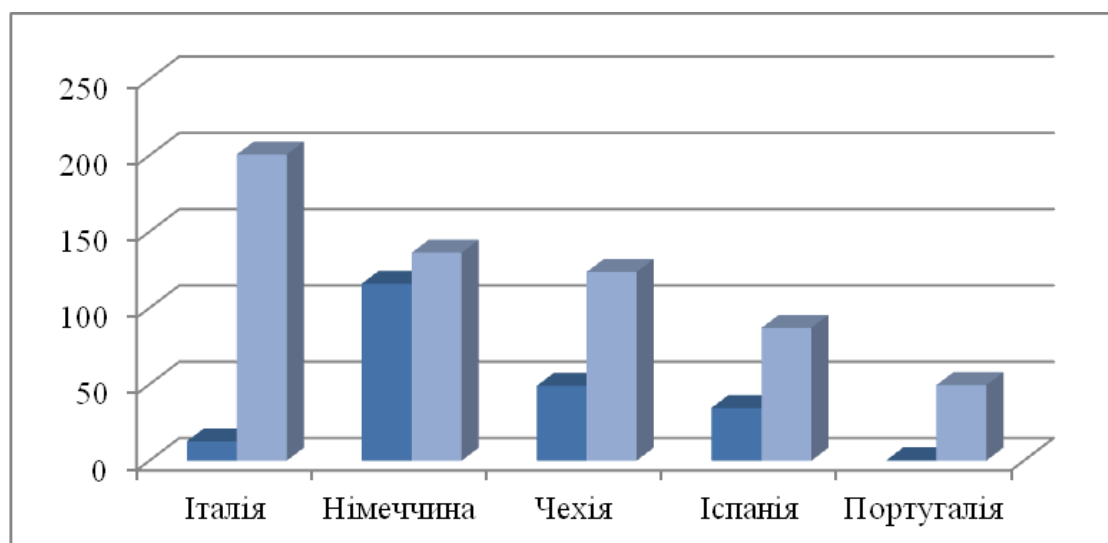

Рис. 5. Число українців, які постійно мешкають у країнах ЄС 2006-2016 рр.

Складено автором за даними [1, с. 23].

З урахуванням наведених вище даних розмір трудової міграції з України (включаючи циркулярну і постійну) до країн ЄС може бути оцінений на рівні 1,5-2 млн. осіб (4,3-5,8% населення країни у віці 15-70 років або 6,8-9,1% економічно активного населення).

Загальновідомо, що трудова міграція справляє багатоаспектний вплив на суспільство, вона своєрідно позначається на демографічній ситуації, ринку праці, розвитку економіки та соціальної сфери тощо.

Більш детально позитивні негативні наслідки зовнішньої трудової міграції як для самих трудових мігрантів так і для суспільства (держави) представлені у вигляді таблиці 1.

Наслідки трудової міграції [10, с. 98].

	Позитивні наслідки	Негативні наслідки
Наслідки для трудових мігрантів	отримання більшої заробітної плати; покращення рівня життя працівника і членів його родини; здобуття нового професійного досвіду; підвищення рівня кваліфікації; отримання мовної практики; розширення світогляду, набуття свідомості та розуміння реальних умов ринкової економіки; набуття навичок жити в умовах культури демократичного суспільства та ін.	окреме проживання членів родини та руйнація сімей; проблеми виховання дітей; зайнятість на простих низької кваліфікації роботах; часто нелегальна та напівлегальна зайнятість; зайнятість на важких, часто ненормованих, шкідливих для здоров'я роботах; нижчий рівень оплати праці порівняно з місцевими працівниками; недоступність кваліфікованої медичної допомоги; загроза насильства з боку роботодавців; важкі побутові умови; загальна зневіра, втрата національної самосвідомості; набуття чужих звичаїв та невластивого менталітету та ін.
Наслідки для суспільства (держави)	зменшення рівня безробіття в країні; перекази грошей, підвищення рівня життя членів родин трудових мігрантів; зниження соціальної напруги в умовах економічної кризи; зниження навантаження на соціальні фонди; підвищення кваліфікації мігрантів, які повернулись додому; поширення в суспільстві цінностей жити в умовах культури демократичного суспільства та ін.	нерентабельність та втрати від вкладень в освіту і підготовку фахівців; втрата висококваліфікованих найбільш економічно-активних працівників; втрата сімейних цінностей у суспільстві; зменшення народжуваності; старіння нації, зростання демографічного навантаження на працюючих на внутрішньому ринку; зменшення податкових надходжень та відрахувань у соціальні фонди; зростання цін на товари і послуги на внутрішньому ринку при існуючій низькій купівельній спроможності основної маси населення та ін.

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, міграція робочої сили з України до країн Європейського Союзу має важливе соціально-економічне значення для нашої держави. Основними факторами впливу на рівень міграції українців за кордон в умовах європейської інтеграції в сучасній політико-економічній ситуації є демографічна ситуація, рівень безробіття, розмір заробітної плати, міграційна політика, а також політична ситуація в Україні та світі.

Зрозуміло що, структура та напрями міграції населення України в подальшому будуть змінюватися і достатньо важливим чинником, який впливати на це буде те, що українці зможуть їздити у країни Європейського Союзу та Шенгену без віз.

Нині необхідно вирішувати актуальні завдання щодо розробки методичних та практичних способів щодо забезпечення українським мігрантам можливості отримати гідну заробітну плату, створити нормальні умови життя, забезпечити соціальні гарантії, створити сприятливі умови для ведення бізнесу, щоб в потенційних мігрантів не було потреби шукати низькокваліфіковану роботу чи роботу з високим рівнем травматизму за кордоном. Перспективним, у цьому напрямку є, розробка заходів, для повернення на батьківщину молоді, яка навчається за кордоном, і може використовувати отриманий світовий досвід в Україні.

Список використаної літератури

1. Безрукова Н. В. Міграція робочої сили з України до ЄС: аналіз особливостей та наслідків / Н. В. Безрукова, В. А. Свічкарь // Бізнес Інформ. – 2016. – № 2. – С. 21-27.
2. Хомутенко Л. І. Міграційні тенденції в Україні: особливості української трудової міграції / Л. І. Хомутенко, А. П. Гребенюк // Інфраструктура ринку. – 2016. – №2. – С. 35-39.
3. Сирочук Н. А. Міжнародна трудова міграція українців до країн Європейського союзу: фактори впливу / Сирочук Н. А. // Економічний вісник НТУУ «КПІ». – 2014. – № 11. – С. 110–118.
4. Офіційний сайт Державної служби зайнятості України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dcz.gov.ua>
5. Уварова І. С. Соціально-економічні чинники та тенденції інтенсифікації міжнародних міграційних процесів в Україні / І. С. Уварова // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. – 2014. – № 3. – С. 137-141.
6. Бараник З. П. Інтелектуальна міграція населення України: статистичний аспект / З. П. Бараник, І. О. Романенко // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – № 6. – с. 223-227.
7. Бахчеванова Н. В. Міжнародна міграція робочої сили в умовах глобалізації / Н. В. Бахчеванова // Фінансово-кредитна діяльність. – 2011. – № 2. – С. 300-308.
8. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
9. Малиновська О. А. Міграція в Україні: факти і цифри / О. А. Малиновська. – К. : МОМ, 2016. – 32 с.
10. Петрос О. М. Міжнародна трудова міграція: аналіз ситуації та наслідків для України / О. М. Петрос, В. Т. Васильєв // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. – 2015. – № 4. – С. 93-100.

References

1. Bezrukova, N. V., & Svechkar, V. A. (2016). Labor migration from Ukraine to the EU: features and effects analysis. *Biznes Inform*, 2, 21-27 (in Ukr.)
2. Homutenko, L. I. (2016). Migration Trends in Ukraine: peculiarities of Ukrainian migration. *Infrastructure market*, 2, 35-39 (in Ukr.)
3. Syrochuk, N. A. (2014). International Ukrainian labor migration to the European Union: impact factors. *Economic Journal NTU «KPI»*, 11, 110-118 (in Ukr.)
4. The official website of the State Employment Service of Ukraine. Retrieved from <http://www.dcz.gov.ua> (in Ukr.)
5. Uvarova, I. S. (2014). Socio-economic factors and trends intensify international migration processes in Ukraine. *Bulletin of the University of Kharkiv*, 3, 137-141 (in Ukr.)
6. Baranyk, Z. P. (2015). Intelligent migration Ukraine: statistical aspect. *Scientific Bulletin of Kherson State University*, 6, 223-227 (in Ukr.)
7. Bahchevanova, N. V. (2011). International labor migration in the brains of globalization. *Financial and credit activities*, 2, 300-308 (in Ukr.)
8. The official website of the State Statistics Service of Ukraine. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> (in Ukr.)
9. Malinovskaya E. A. (2016). Migration in Ukraine: facts and figures. International Organization for Migration, 21 (in Ukr.)
10. Petroye, A. M., & Vasiliev, V. T. (2015). International labor migration: an analysis of the situation and the consequences for Ukraine. *Bulletin of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine*, 4, 93-100 (in Ukr.)

Bobyр Natalia Vasylyivna

student,

Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy,

natalia_bobyр@ukr.net

**ANALYSIS CAUSES AND CONSEQUENCES OF MIGRATION
OF LABOR FROM UKRAINE TO THE EU IN TERMS OF PARTICIPATION
IN THE EUROPEAN INTEGRATION PROCESS**

Abstract

Introduction. Today there is an active integration of Ukraine into the world economy. Integration into the EU is a strategic priority for the government of our country. The integration process is gradual. Now it has a free trade area EU-Ukraine introduces visa-free regime between our country and the European Union. Therefore, research on labor migration from Ukraine to the European Union and the assessment of its consequences is very important in modern conditions of development of integration processes.

Purpose. The research aims to analyze the socio-economic causes of labor migration from Ukraine to the European Union and the assessment of possible both positive and negative consequences of emigration from Ukraine.

Results. Due to the low level of wages and lack of social protection, domestic migrant workers are forced to seek better conditions for the fulfillment and satisfaction of their families abroad. As a result, Ukraine has become a donor of labor in Europe. The main directions of migration is the European Union and Russia. According to a survey of 2016 EU working or looking for work 51% of migrant workers. The flows of migrant workers are mainly directed to Poland, the Czech Republic, Italy, Spain, Portugal, and Germany. Almost 60% of immigrants from Ukraine are people under 30, 17% -31-40 years, the gender distribution of Ukrainian migrants: 65% – men, 35% – women. The structure and direction of migration Ukraine will continue to change and quite an important factor that will affect it that Ukrainian will go to the European Union and the Schengen area without a visa.

Originality. The analysis of socio-economic factors contributing to labor migration from Ukraine to the European Union, which is different from the previous ones, was carried out taking into account the difficult political and economic situation in Ukraine (such as political instability in Ukraine Association Agreement Ukraine and EU EU and complex political relations with Russia), which helped to identify the most significant factor in the migration of labor from Ukraine - low wages, political situation and simplified I visa. Fully researched the effects of labor migration from Ukraine for migrant workers and for society (state) as a whole.

Conclusion. Labor migration from Ukraine to the European Union is of great socio-economic importance for our country. The main factors influencing the level of Ukrainian migration abroad in terms of European integration in today's political and economic situation is demographics, unemployment, wages, migration policy and the political situation in Ukraine and the world. Now you must decide urgent task to develop methodological and practical ways to ensure the Ukrainian migrants to get a decent wage, to create normal living conditions, provide social guarantees to create favorable conditions for business to a potential migrants did not need to look for low-skilled jobs or work with high injury abroad.

Keywords: labor migration, migration, migration policy, immigration, emigration, integration, European Union, impacts on migration, employment, unemployment, positive and negative effects of migration.

Одержано редакцією 21.04.2017 р.
Прийнято до публікації 23.04.2017 р.

УДК: 339.727.22

Гонта Дарина Сергіївна
студентка,
Черкаський національний університет
імені Богдана Хмельницького
honta_daryna@ukr.net

ІНВЕСТИЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Анотація. У статті висвітлено проблеми інвестиційної діяльності України в контексті євроінтеграції. Виявлено незадовільний стан інвестиційного клімату української економіки. Окреслено чинники необхідності залучення іноземних інвестицій в пріоритетні галузі економічної діяльності. Описано основні передумови формування сприятливого інвестиційного клімату. Вказано переваги міжнародної співпраці України з Європейським Союзом у сфері інвестиційної діяльності та здійснено оцінку інвестиційної привабливості вітчизняної економіки за допомогою рейтингу «Doing Business» та методики Європейської Бізнес Асоціації. Проаналізовано динаміку прямих іноземних інвестицій в Україну з країн ЄС та їх структуру за джерелами надходження і видами економічної діяльності. Також визначено основні проблеми, що перешкоджають залученню інвестиційних ресурсів та ефективному їх використанню. Запропоновано шляхи вирішення проблем іноземного інвестування в українську економіку на базі досвіду зарубіжних країн.

Ключові слова: інвестиційний клімат, прямі іноземні інвестиції, інвестиційний потенціал, євроінтеграція, конкурентоспроможність, інвестиційна привабливість, інвестори, міжнародне співробітництво.